

Plan 'Leefbare dorpen' Getestreek

Mooie woorden maar in de praktijk het uitrollen van de rode loper voor allerlei verstedelijkingsprojecten strijdig met het vastgesteld ruimtelijk beleid van de provincie Vlaams-Brabant

Natuurpunt Oost-Brabant, Regionale Vereniging voor Natuur en Landschap vzw, heeft ernstige bedenkingen bij het plan 'Leefbare dorpen' van de provincie Vlaams-Brabant i.s.m. de gemeenten in de Getestreek. Na 3 jaar studie kwamen de voorstellen op tafel. In de inleiding staat dat het plan tot stand kwam in samenspraak met alle betrokken actoren en groepen, maar aan de vertegenwoordigers van onze vereniging werd iedere inspraak ontzegd. Meer nog, in weerwil van onze vraag in het kader van de openbaarheid van bestuur, kregen we geen enkele inzage vooraleer deputatie en schepencolleges de plannen goedkeurden.

Verdichting als voorwendsel

In Geetbets is er een enquête gehouden bij 423 deelnemers, waarvan 403 uit Geetbets, die als representatief beschouwd wordt. In deze enquête is er een overgrote meerderheid die het stationsplein wenst te behouden en maar 2% die kiest om het vol te bouwen. Het is dan ook verbijsterend dat het plan nu voorziet om hier woonblokken neer te zetten... In de begeleidende nota staat ook dat de dorpen bedreigd worden door een verdichtingsdrang met meergezinswoningen (de verbloemende naam voor appartementen) die het dorpskarakter aantasten. Maar als dan de concrete voorstellen op tafel komen, blijkt dat de studie Leefbare dorpen meer dan ooit stuurt in de richting van grote woonblokken, en van extra ontwikkeling in de verschillende dorpen, ook in tweede bouwlijn (achterin gelegen percelen), zelfs binnen landelijk woongebied en binnen overstromingsgebied. De studie opteert ook voor de realisatie van een reeks woonuitbreidingsgebieden waarvan sommige reeds in een eerdere fase afgewezen werden.

Mooie intenties in tegenspraak met de concrete plannen

De studie staat bol van mooie intenties maar als het op concrete invulling aankomt, blijkt dat telkens de rode loper wordt uitgerold voor nieuwe ontwikkelingen in de dorpen zonder als tegengewicht ongewenste ontwikkelingen effectief terug te draaien. Zo wil men ontharden en klimaatstraten aanleggen: goed idee. Helaas blijft dit zeer vaag en is niet concreet uitgewerkt. De conclusie is dat het hier in feite om 'green washing'-praat gaat om de harde ontwikkelingen te verpakken in een groene saus. Dit is het groene randje omheen een verdere verstedelijking van onze dorpen en een poging om de opties van het Ruimtelijk Beleidsplan Vlaams-Brabant, waarin ontwikkeling gekoppeld is aan mobiliteitsassen, te omzeilen.

In ruil voor de verdichting zouden elders slecht gelegen bouwgronden een andere bestemming krijgen. Maar een concreet plan in die richting is niet te vinden in deze studie. Er wordt geen enkel instrument noch voorstel gedaan om slecht gelegen gronden in landelijk woon- of woongebied te herbestemmen. Dus al wat hier nu voorligt, is niet meer of minder dan extra bebouwing/ontwikkeling bovenop de huidige. Nooit gehoord van de noodzaak aan betonstop en ontharding!

Nog z'n mooie intentie: het vrijwaren van historisch waardevolle gebouwen en parken. Maar deze intenties zijn vooral goed om zand in de ogen te strooien. Bij de invulling gaat het om bijkomende harde ontwikkelingen. Bijvoorbeeld in Geetbets wordt het sociaal huis, een beeldbepalende woning en groen ijkpunt, afgebroken ten behoeve van woonblokken (zie blok E op de figuur hieronder). In Linter worden er in het beschermde parkgebied van 'Het Steen' twee grote woonprojecten voorzien...

De uitrol van de rode loper voor de projectontwikkelaars

Dit project Leefbare dorpen is een opstap is naar een RUP (Ruimtelijk uitvoeringsplan). Alle Getegemeenten behalve Tienen hebben hiertoe besloten, om op die manier extra ontwikkeling/bebouwingsruimte te creëren tot in de kleine dorpen zonder

rekening te houden met de mobiliteitsaspecten of de woonbehoeften. Het is beangstigend te lezen dat ieder project zal afhangen van een onderhandeling tussen projectontwikkelaar en gemeentebestuur.

Deze studie is tijdens het lange proces een tweetjes met de betrokken gemeentebesturen verworpen tot plan op maat van de promotoren van extra bebouwing in de Getegemeenten. Zelfs in dorpen waar men duidelijk stelt dat er geen woonbehoefte is, onderzoekt men de mogelijkheden om woonblokken te bouwen. Soms worden zelfs projecten opgevestigd die in een eerdere fase afgewezen werden (bv. in Meldert en woonuitbreidingsgebied Walenstraat, Hoegaarden) omdat ze o.a. in overstromingsgebied liggen, het valleigebied aantasten of als tweede achterliggend bouwlaag

■ Hoe wordt verdicht tot in de kleine dorpen wordt duidelijk in de schets. Voorbeeld van planning van bijkomende woonblokken (appartementen) in het landelijke Geetbets. E is huidig OCMW gebouw in Geetbets

■ Getevallei: aaneenschakeling van unieke grootschalige natuurcomplexen van Hoegaarden tot Geetbets. Ontwikkelingen die de ecologische waterbergingsfunctie hypothekeren, absoluut te mijden. Foto Pieter-Jan Alles

niet mogelijk zijn binnen landelijk woongebied. Maar geen nood: dan komt het project 'Leefbare dorpen', waarvoor de provincie de pen vasthoudt, dat de afgewezen ontwikkelingen terug opneemt in de plannen als 'gewenste' ontwikkeling. Natuurlijk tot tevredenheid van de projectontwikkelaar die in een eerdere fase zijn zin niet kreeg en met dank aan de provincie en de gemeente die ook bij de vergunningverlening hierover moeten oordelen. Dat belooft nog vele procedureslagen.

Natuur in de verdomhoek

Buiten enkele vrijblijvende platitudes over het belang van de unieke fauna en flora wordt volledig maar dan ook volledig voorbij gegaan aan de Getevallei als een aaneenschakeling van unieke grootschalige natuurcomplexen die in feite een ecologisch functioneel geheel vormen van Hoegaarden tot Geetbets. Deze studie voorziet op vele plaatsen ontwikkelingen in de valleien die de ecologische functie en het functioneren o.a. voor waterberging hypothekeren.

Het aspect natuur is herleid tot haar 'recreatief potentieel'. Het dorp in de natuur i.p.v. de natuur in het dorp. Zo lezen we: verbreding en verlichting langs fietspad/IJzeren Weg, kajak op de Gete, wandelpaden direct op de oevers waardoor levende rivieren en natuurlijke waterberging bemoeilijkt worden, overal waar het kan banken en rustplekken. In Zoutleeuw wordt een natuurgebied herleid tot een hondenweide, 2 voetbalvelden, sportinfrastructuur, een wandelpad met zitgelegenheid en verlichting, speeltuin,

ligweide en wijnranken... Om de Orsmolen in Linter herop te waarderen als een beeldbepalende plek en gebouw voor het dorp, kan door renovatie en gedeeltelijke nieuwbouw een project met – weeral – meergezinswoningen worden ontwikkeld. Veel ontwikkelingen maar niets voor de versterking van natuurlijke structuur!

Als erkende natuur- en milieuvereniging laten we het hier niet bij

Dankzij een jarenlange inzet konden we als natuurvereniging op enkele uitzonderingen na de Getevallei vrijwaren van bouwkundige gedachten en al te negatieve menselijke impact. De gebiedscoalitie van de provincie en de gemeenten grijpt nu met het project Leefbare dorpen de kans om hier, overgoten door een saus van mooie vrijblijvende intenties, een reeks ontwikkelingen opnieuw op de agenda te plaatsen waardoor finaal de natuur en biodiversiteit zullen degraderen.

Buiten de dorpen is het voorstel om het mooie recreatieve en rustige fietspad van de IJzeren Weg met zijn biologisch en landschappelijk waardevolle bermen up te graden, lees te verbreden, tot een heuse fietssnelweg. De IJzeren Weg is de bedding van een voormalige spoorlijn Tienen-Diest. Hij loopt door de Getevallei en doorkruist prachtige grote natuurgebieden. Vandaag wordt de voormalige zate gebruikt om zachte recreanten te laten genieten van wat de unieke riviervallei te bieden heeft. Onderzoek naar de biodiversiteit langs de IJzeren Weg bracht

aan het licht dat hier tal van bijzondere soorten een onderkomen vinden, én dat deze tevens een belangrijke corridorfunctie heeft. We zullen er dan ook alles doen om die omvorming tot een verlichte snelweg van 5 m breed met op- en afritten zoals bij een autostrade af te wenden. Ook voor dit dossier zijn we bewust geweest uit de vergaderingen en het overlegproces waar het op aan kwam. Om alsnog een alibi te hebben dat we toch gehoord werden, mochten we recent in een klankbordgroep onze bezwaren uiten, terwijl de meest cruciale informatie ons onthouden wordt. Duidelijk een alibi-consultatie als mosterd na de maaltijd.

We hopen dat onze vastberadenheid zal helpen. Inmiddels hebben één van de betrokken burgemeesters en enkele schepenen ons in de marge laten verstaan dat men mogelijks toch van verdere betonning/verbreding en verlichting wil afzien en vooral zou willen inzetten op het veilig maken van de kruispunten. Alleen, het probleem ligt bij de subsidies! Wil men de subsidie krijgen om die kruispunten veilig te maken, geldt de verplichting verlichting te plaatsen en waarschijnlijk ook te verbreden over een groot deel van het traject.

Conclusie

Het project Leefbare dorpen is na 3 jaar geheimdoenerij en overleg tussen provincie en gemeenten afgegleden van een beloftevol project tot een hoogdravende hoogmis met vele mooie principes die in werkelijkheid de rode loper uitrolt voor harde ontwikkelingen tot in de kleinste dorpen. Ook voor die kleine dorpen die, bv. wegens het niet-voldoen aan de mobiliteitscriteria, buiten de ontwikkelingsopties van het formeel ruimtelijk beleidskader van de provincie Vlaams-Brabant vallen. Indien het tot een Ruimtelijk Uitvoeringsplan komt, zullen we de provincie haar eigen Provinciaal beleidsplan voor ogen houden en zullen we alles in het werk stellen om deze ongewenste. ontwikkelingen af te houden. En liefst zelfs de opmaak van het RUP.

Bij de ontwikkeling van de IJzeren Weg die dwars door de Getevallei loopt, willen we de verdere betonning, de kaalslag en de verlichting van het traject voorkomen.

■ **IJzeren Weg: een rustig, recreatief fietspad met landschappelijke waarde en bijzondere fauna en flora in de bermen. Overkill om dit nodeloos te verbreden tot een fietsostrade van 5 meter breed met vernietiging van de begroeiing en plaatsen van schadelijke verlichting.**
Foto Pieter-Jan Alles

